

Hírdetési- és kiadó-hivatal: Budapest IV. kerületében és kalap-utczán sarkán 1. szám.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyilatkozatok felvételének árakabély szerinti a kiadó hivatalban: Budapest IV. kerületében és kalap-utczán sarkán 1. sz.

Gladstone-kabinet.

Komoly megdöbbenés volt az első érzés, melyet Gladstone választási diadala Európában fölkellett. A hatalmak ép úgy, mint egyes emberek félnek a bizonytalanságtól...

Gladstone győzelmét kezdetben csak az oroszok, a délszlávok s bizonyos olasz pártok fogadták rokonszenvvel. Franciaország közönyösen nézte az angol pártok dukodását...

Azonban ma, a mikor a Gladstone-kabinet már készen és előtűnik áll, mind e visszaszámítanak. Minden nap, mely Gladstone-t közelebb hozza a kabinetbehozásához...

nek jöjjét vagy szerencsétlenségét idézhetik elő. Semmi kétség, hogy Gladstone sok jó dolgot fedezett már föl elődje politikájában...

De az is kétségtelen, hogy a Gladstone-kabinet önmagában sem a háborúnak, sem a zavaroknak korszakát nem jelenti Európára nézve. Mi azt hisszük, hogy az oroszok öröme Gladstone győzelmé felett minden esetre korai volt...

Medez azonban csak lehetőség. Az uralomra jutott pártok büntetlenül nem hagyhatják eszben azon elveket és jelszavakat, melyek őket uralomra segítették. S azért arra meglehető biztossággal lehet számítanunk...

Bármi történjék azonban s elvonatkozva egy pillanattig e kérdésektől, meg kell jegyeznünk, hogy általános alkotmányi szempontból a Gladstone-kabinet alakulása fenséges példaként áll előttünk.

s ennek politikáját lelkének egész meggyőződéssel helyeselte, míg viszont Gladstoneval nem rokonszenvezett ennek politikáját kárhoztatta. És jön a nagy választás ideje...

Budapest, április 29.

A fővárosi folyó évi április hó 30-án d. u. 1 órakor ülést tart.

Teljesen megbízható forrásból nyert értesüléseink alapján, azon tegnap között hírnök, hogy a belügyminiszterumban az államtitkári állomásra Prónay József országgyűlési képviselő...

A büntető perrendtartásról azt jelenté ki tegnap Pauler Tivadar igazságügyi-miniszter, hogy megtörténhetik, hogy azt még ezen országgyűlés folyamán a képviselőház elé terjesztheti.

A kereskedelmi, igazság- és belügyminiszteriumokban már hosszabb idő óta üresedésben levő államtitkári állások...

tetni. Az erre vonatkozó kinevezések azonban csak később fognak bekövetkezni. Az eddigi gyakorlat folyamában az államtitkárok mindegyike politikai tisztviselőnek tekintetű...

A reischsráth cseh és morvaországi németajku képviselőinek körében éppoly váratlan, mint kellemetlen benyomást szült a Taafe-kormány azon rendelete...

Budapest, április 29.

A porta, mint ma Konstantinápolyból jelentik, már válaszként a hatalmak képviselőinek a kiürítési ügyben hozzászólott „szóbeli jegyzék”-re. Kimutatta mindenk előtt a porta, hogy semmiképp sem befolyásolta azt a félreértés folytán történt késedelem, mely a montenegrói parancsnok a szerződés szerinti kitűzött időben való kiürítésről értesítések s ennél fogva visszautasítja azt a szemrehányást...

nem tartottak, nem ok arra, hogy Montenegro minden áron terület nagyobbodáshoz juttassák. Ily körülmények közt nemmi sem lesz abból, hogy a török-montenegrói határ kijelölésére kiküldött bizottság, mint tervezve volt...

Sándor ezár születésnapját üli ma, nagy pompával. Ausztria-Magyarország és Németország uralkodói ezúttal sem mulasztották el, hogy külön-külön küldötték által dívozoltassék Oroszország uralkodóját.

Franciaországban a radikális hovatovább fejére nő az uralkodó pártnak. Gambetta erősen megingatottá érzi népszerűségét s nem is alapulköli az a félelem, hogy Clémenceau, a szélsőbal vezére, Páris szabadelvű népének nagy részét elhódítja tőle...

AZ „EGYETÉRTÉS” TÁRCZAJA.

A lim-lom Budapesten.

A legényesebb palotának is van egy zuga a szemét számára. Hát még egy nagy városnak! A Schiffmannsplatz ilyen szemetes zuga — a sok közül Budapestnek. A rongyok, a lim-lomok megtörlődött zanyát jelentik ez a név.

A Schiffmannsplatz elnevezésének nincs etimológiája. Ez történeti — jargon. A párisi Tuillierák azt jelenti, hogy téglavető, de azért nem az. A budapesti Schiffmannsplatz is hába hajóstér. Messze van a Dunától, s noha minden eljártérőnél föl lehet ott találni, háját vagy hajóst név. De azért rállik a neve. A szárazföldi hajóstérdekben, a végrehajtások színterétől ronesok ide vetődnek ki. A fővárosi élet folyásának, melyet köknek is táplálnak, itt van az izsapos réve. És sok itt az olyan vállalkozó hajós, ki a rongyokkal száll ki a nagy tengerre, s ekkoronyozza magát (néha a törvény portyázóinak szerencsés kijátszásával) egy uradalomig, egy palotáig, fényes kirakatu etablissementig, vagy pedig a törvényszék sormopójáig, mely aztán el is zárja a tengertől, hideg vizig.

folytatást kapott a Lázár-utca, a hajós-utca, meg a sugárút s lett belőle egy új utca is: a dalszláv-ház-utca. A Schiffmannsplatz minden fölkelhető elemmentuma a színház építéskor el kezdett bolyongani. Először bevonult egy közel eső üres telekre, ott ült a bódét és állított ringy-rongy bazárt. Azonnal elchevették a telket Schiffmannsplatznak. De nem sokáig maradt ott, mert a Hunyadi-tér jellelt ki számára. E búsike névnek is el kellett tenni az invázió megjelenésére. Az is Schiffmannsplatz lett. A bolyongásnak még itt sem szakadt vége. Még tovább, a város végére, az új városrészre kellett vándorolni a batyunak. Kzen a nagy sivatagon van most, s annak azt a részét, melyet ellepelt, csak egy Schiffmannsplatznak hívják, mint azt a tért hívták egykor, honnan a bolyongás kiindult.

A Schiffmannsplatz tehát nem helynév, hanem olyan lokális fogalom, mely a metye-motyó és lim-lom legválogatosabb gyűjteményét jelenti. A főváros Ghetójának, O-Budának manufaktúrái, a sugárút változatos bazárjai, a belső körút nevezetes boltjai ép úgy Schiffmannsplatz, mint az új városrész ama változatosokiban jeleskedő része.

Az a sok handlé, mely korra reggeltől kezdve városzerte udvarról udvarra jár, mind a Schiffmannsplatz számára vásárolt összevissza. Alkotvány felé az új városrészre vezető utzakat egyszerűre ellepik a batyu alatt görnyedező handlék. Már utközben is árulják a homlit, s ott az utcaszélen kitarják a bagásziást. A handlé nem hárja magánál egy napig se a portákát, hanem rögtön igyekszik találni rája, mert a pénz mindennél jobb s a mai nap nyereségére már szükség van a holnapi forgalomban, a hol kamatozni fog. A handlé még nem tökéletes, csak készülő. A handlé azonban az a legfőbb nehézsége, hogy a buzgó törekvés olyan körbe szorul, a hol mindenki meg akar gazdagodni. A handlé akármilyen potom áron vásárolt ki a főváros nem a nagy közönség, hanem a szűk körű „Schiffmannsplatz”-on, a kik természetesen felteszik róla, hogy még potomabb áron váltásához eljutni nyaka közé, és a szenny az első kényelmeskedésor összeomlott, s a garbiturának is alkalmasint van valami baja, mert a szövet máris színt változtatott.

A zsvibvásár vasárnap délelőtt legelőnek. A szegény osztály rendszeres szombaton este kap fizetését s a következő reggel meg vásárolni. A Schiffmannsplatzon találhat mindent, mozsarat, ekét, rugót, szőnyegot, butort és család arckezpet. Mind a ki árulja, csak válogatott portákát szokott tartani azért nincs is mellette haszna, de egy krajczár se, hogy az első kérdésre takálta, annak is csak az az egyszerű oka, mert ilyen finom portékával egy sem lehet gseftet csinálni, de az uraság és asszonyaság ennek fejében minden bizonynyal onnan vásárol majd ezentul.

El kell esodálkózni, hogy mi minden számíthat vevőre. Szemétdombról került cipők, rothadt lábu nyoszolyák, ót-hat féle különböző posztóból összefodított kabátok, összevissza hasagott képek, hintázó fa-lovak, melyeknek vagy feje, vagy talpa hiányzik; kerek díszítésre való szobrok, valamennyi bna; szent Flóriánok házak ereszei alá; ezek ép úgy forgalomban vannak, mint régi ezüstbéltek, melyek némelyiken rajta van a búsike kérdés: „fennáll 1800. óta”; ezimtblák orvosoknak, üllveidnek és mestereimbeknek; vagy tűzkár ellen, biztosítást való táblaeszkék. De vannak luxus-portékák is. Egy-egy bárszony garnitúra; szép művi butorok, mozaikos asztalok, nem egy egyik sem, de szegény embernek — a ki itt szokott vásárolni, — nagyon kívív lenne a pinceszobájában. Azért ezek is eltalnak, mert a zsvibvásárnak sokféle vásárlója akad, a zsvibvásár nagy piacza a fővárosnak.

A szegényebb osztály mindent a zsvibvásárral vesz. De meglatogtatók mások is, mert olesónak hiszik, s mert végre is nem szükséges, hogy új legyen minden, a mi a paradés szobában van kiallva. A szegény napzsákos, ki egy pár cipőt vett, már másnap meggyőződik, hogy a sarka művi helyett vastag papírból van összeragasztva, s a talp körül a szakadásokat csak azért nem látta, mert szurokkal volt bekenve. A kalap az első megvásárolásához elűnt mindenütt. A kényelmes karosszék az első kényelmeskedésor összeomlott, s a garbiturának is alkalmasint van valami baja, mert a szövet máris színt változtatott.

De azért a zsvibvásárról hatalmas versenytársai a szolid, tisztességes iparnok. Ne gondolja azonban senki, hogy a Schiffmannsplatz maga valami nagyon élénk és népes hely. Az egész telep állig 15-20 hódéből, egy pár gyökényes sátorból, a kavicsra rögzített néhánny „kirakathól” s 3-4 boltból a vásártér házában. Az új hely talv esik és gyér népesség közt. Mióta jötte kellett különöse, sokat vesztett abból az intézításhöz, melyvel még csak néhány év előtt is bírt. Hanem ez csak látszólagos jelenség. A valóság az, hogy a zsvibvásár tanyát ütött a főváros minden részén, a legelőkelőbb utcákban is. Decentralizálta magát, s mindig melyekben beharapódik a kereskedések és üzletek területébe. A budai királyi palota biszke homlokzatu bazár-sorában is ott vannak a handlé-boltok.

Az asztalosok köruntan, az indóházról kezdve, minél melyebben jutunk a főváros közepébe, annál sűrűbben sorakoznak a zsvibvás boltok. A járókelő az egész pompás vonalon minden lépétnyomon ki van téve, hogy újat állják megkérdezni, mit akar vásárolni, sőt kárját is megfogják: tessék bevétni, van minden és nagyon olesó. A muzeumlal szemközti szintén ez a gene útott tanyát. Meg a sugáruton is, s az operaház körül. Ilyen a Terézváros: egy nagy részének üzleti képe. De hát — természetesen minden házban kell hely a szemének. Azonban ez a jelenség nagyon szemetes házra mutat.

A belvárosba ugynevezett „27 krajczáros bazárak” és „árverési csarnokok” alakjában furakodott be a zsvibvásáros, s áru kimutráit és állott portákát. A közönség engedi magát befogni, s azután panaszkodni megy a kapitánysághoz. A vidékiek szokták legjobban megadni az árat az olesó vásárlásoknak, meg pedig nemcsak azok, akik látogatója jónak, hanem azok is, a kik otthon várják a vásárt, s azall együtt a pestieket.

A vidéki vásárokon mindig nagy számmal szoktak megjelenni a pesti ruhakereskedők. Azoknál van aztán igazán divatos, valódi jó. Alkudni is lehet a holmira. Hát pedig ezek a kereskedők az országut, a muzeumi körút, a Terézváros zsvibvásár, kik viseltes ruhákat fordítanak át, a szolid kereskedésekből kidobott kelméket vásárolják össze, s

kontár szabólegényekkel varratják meg. A vidéken pedig azt hiszik, hogy a ki oda írja a sátra felé: „Pestrol”, az már a legteljesebb biztosíték.

Valóságos lidércnyomás a főváros üzletlen a zsvibvásár folytonos terjedése. De ezen alig lehet segíteni. A rendkívül sok árverés, mely egyetlen nap sem pihen, piacot kíván. És e piac évről évre növekedik. Más nagy városokban a zsvibvásár a végrehajtók nem gazdagítja ily óriás mérvben. Az ifjúság (tanuló és mesterlegény), mely nagyon könnyen megvárja minden nélkülözhetőséget, a mankás és általában mind az, ki a szükség egy-egy megszorításában csak valamije eladására tud magán segíteni; a kényelmesség, mely máról-holnapra is, s a tengődés, mely az utolsó inget is kénytelen lépni magáról, no meg aztán a tlvajrok és betörők: mindentől előg fogalmat biztosítanak a zsvibvásárnak, de sehol oly előkelő protekciót nem élvez, mint a kőnyvetékek metropoljában, Budapestben, hol bizonyos előkelőségbe jutott, s lehetővé lett, hogy a zsvibvásárról olyan kereskedések és raktárak szervezkejenek, melyek az iparosnak, a kereskedőnek és nagy közönségnek egyformán kárará valnak. Egy kis fényvás, egy kis átalakítás és újonatnyi szomsor meg minden.

Az asztalosipar érzé eddig legjobban az árverések és a zsvibvásár nyomozott hatását. Hosszárjárult meg a butor-bazárak fellélltása. Az asztalosok üzlete egyenestül pusztul. A végrehajtóval lehetetlen versenyezni az asztalosnak. Az árverések egészen a zsvibvásár hatalmában áll. Ennek szövetsége nem juttat semmit „idegen” kézre. Neki meg van a maga embere mindentűn s megállapított árászás szerint fogja el. A szövetség közvetítésével lehet másút is licitálni, de a nélkül csak annak teszi ki magát, hogy nyakára szózzák és soha sem lesz többé kedve konkurálni. Szomorú illusztráció Budapest legelőkelőbb helyein is az a sok zsvibvásár bolt, mely a helyet, hogy kijebb szorulna, mindig jobbjebb és beljebb eszi magát. Az idegen, a ki más vagy városból érkezik, azonnal kitálatja, hogy mit jelent ez. Tpitettünk egy nagyzereti üzlet is a zsvibvásárnak: a sugárutat. Bizony a zsvibvásár a legnagyobb piacza Budapestnek!

